

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

©Т. А. Заєць, С. В. Дзига, О. В. Бакалець, Н. Б. Бегош

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

РЕЗЮМЕ. Дистанційне навчання (ДН) є невід'ємною частиною навчання студентів медичних університетів у надзвичайних ситуаціях. Воно вимагає структурованого планування, добре розроблених спеціальних методик викладання. ДН забезпечує фізичний і психосоціальний захист, який може підтримувати та рятувати життя. Викладачі використовують різні програми та платформи, проводять заняття з презентаційними матеріалами та адаптують свої курси до дистанційного формату.

Мета – проаналізувати доступні в мережі Інтернет наукові дані щодо переваг та недоліків дистанційного навчання для студентів-медиків у період надзвичайних ситуацій.

Матеріали і методи. Було проаналізовано доступні в Інтернет-джерелах матеріали щодо переваг та недоліків дистанційного навчання для студентів-медиків у період надзвичайних ситуацій.

Результати. Мінімальні стандарти INEE підтверджують, що ДН спрямовано на вирішення кількох життєво важливих цілей, включаючи створення безпечного навчального середовища. Визначено ключові компоненти системи ДН, зокрема середовище ДН із необхідними засобами комунікації, базу навчальних матеріалів, засоби моніторингу та оцінювання. Morris E. та Farrell A. (2020) стверджують, що ДН пропонує переваги, які мають вирішальне значення для благополуччя дітей, молоді та педагогів. Численні дослідження показують, що перехід від очного до онлайн-навчання є дуже складним, особливо для найуразливіших студентів і тих, хто постраждав від надзвичайних ситуацій.

Висновки. Сутністю сучасного ДН у ВНЗ є забезпечення використання Інтернет-ресурсів, мультимедійних засобів навчання, інших електронних освітніх платформ. Основними недоліками ДН є доступ до цифрових ресурсів, сильне навантаження на зір; моральне навантаження викладачів, відсутність соціалізації та неможливість оволодіти практичними навиками.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: дистанційне навчання; надзвичайні ситуації; студенти-медики; війна.

Вступ. Дистанційне навчання (ДН) є невід'ємною частиною навчання студентів медичних університетів у надзвичайних ситуаціях (НС), що реалізується з використанням різноманітних підходів. ДН вимагає структурованого планування, добре розроблених курсів, спеціальних методик навчання та методів зв'язку з певними системами доставки. ДН також забезпечує фізичний, психосоціальний та когнітивний захист, який може підтримувати та рятувати життя. До поширених кризових ситуацій, коли ДН має важливе значення, належать ситуації з вимушеним переміщенням, насильством, воєнним станом, стихійними лихами та НС у сфері охорони здоров'я. Права дітей та молоді не припиняються під час НС, включаючи право на освіту. Якісна освіта захищає когнітивний розвиток і підтримує їхнє психосоціальне благополуччя [6].

Пандемія коронавірусу та військовий стан в Україні вплинули на всі рівні освіти, головним чином на вищу. Вищі навчальні заклади (ВНЗ), зокрема медичні, опинились у безпрецедентній та неочікуваній ситуації, що змусило їх раптово вийти в режим онлайн і перейти до дистанційної освіти [7]. Практики ДН, які склалися як у різних ВНЗ, так і в межах одного університету, факультету і навіть кафедри, дуже різноманітні [9]. Викладачі використовують різні програми та платформи, проводять

заняття з презентаційними матеріалами чи без них, з інтерактивними методами чи без них, адаптують свої курси до дистанційного формату або просто використовують відеоконференції замість традиційних аудиторій. Є деякі українські університети, які системно організували процес ДН, але в ряді ВНЗ навчальний процес став хаотичним і залишається викликом і випробуванням як для викладачів, так і для студентів [17].

Це, у свою чергу, призводить до зростання скепсису щодо якості такого навчального процесу та справедливо викликає в суспільстві запитання: «Чи може бути онлайн-навчання для студентів-медиків ефективним?» Однак у контексті цієї дискусії онлайн-освіта має бути чітко відокремлена від екстреного ДН. Термін «аварійне ДН» вже широко використовується та обговорюється зарубіжними експертами та чітко відокремлюється від усталеної термінології онлайн-освіти (онлайн-освіта, e-learning). У сучасному світі в галузі педагогічної освіти існують дві концептуально протилежні теорії навчання: онлайн навчання та ДН. Онлайн-навчання часто є вимушеною формою, яка багато в чому успадковує методи аудиторного навчання. Воно має свої переваги, такі як простота демонстрації презентацій та відеоматеріалів, онлайн-тестування тощо, але має й деякі недоліки. Крім

того, воно має як суто технічні недоліки, такі як комунікативні проблеми, так і фундаментальні, наприклад, відсутність контакту як візуального, так і емоційного між викладачами та студентами [16].

ДН – це принципово інший підхід до спілкування та інша структура навчання. При ДН викладач може взагалі не зустрічатися зі студентами в онлайн-трансляціях, а лише стежити за ними в чаті, якщо це необхідно [8]. ДН пропонує широкий спектр технічних засобів, таких як аудіо, відео, різноманітні тренажери та онлайн-тести. Але головною особливістю ДН є ретельне відстеження успішності студента, побудова його індивідуальної траєкторії. З іншого боку, екстрене ДН використовується у відповідь на кризові ситуації, а дизайн предметів і освітніх програм розробляється для традиційного аудиторного навчання. Екстрене ДН може тимчасово використовуватися в «надзвичайному режимі», але якщо такий режим стане «ною реальністю», варто задуматися про перехід на онлайн-освіту з її законами, правилами, методологією, методиками та практиками. Це непростий і ресурсомісткий процес [4].

Мета – проаналізувати доступні в мережі Інтернет наукові дані щодо переваг та недоліків дистанційного навчання для студентів-медиків в період надзвичайних ситуацій.

Результати дослідження та їх обговорення. Мінімальні стандарти INEE (INEE, 2010) підтверджують, що ДН спрямована на вирішення кількох життєво важливих цілей, включаючи забезпечення безпечного навчального середовища. Проаналізуємо основні поняття дистанційної освіти як окремої сучасної форми навчання, що використовується в наукових дослідженнях. Yılmaz Ince E., Kabul A. та Dealer I. (2020) розглядали ДН як принципово нову форму навчання. Визначено ключові компоненти системи ДН, зокрема середовище (платформу) ДН з необхідними засобами комунікації, базу навчальних матеріалів (лекції, електронна література, відео- та аудіоматеріали), засоби моніторингу та оцінювання (практичні завдання, тестування, форуми, веб-квести, скрайбінг тощо), учасники (суб'єкти) ДН та технічні спеціалісти (програмісти, адміністратори) [24].

За словами Duarte D. M. D. та співавт. (2016), ДН передусім передбачає використання Інтернет-технологій для забезпечення ефективності засвоєння знань і ґрунтується на трьох ключових принципах: навчання здійснюється через мережу; доставка навчального контенту до кінцевого користувача здійснюється за допомогою комп'ютера з використанням стандартних Інтернет-технологій. Під час ДН студенти здебільшого самостійно працюють з електронними матеріалами (підручниками, курсами, навчальними системами), отримуючи

дистанційні консультації викладача через Інтернет. Так само створюються Інтернет-спільноти, в тому числі для тих, хто навчається на одному курсі певного викладача, який проводить онлайн-консультації, приймає та перевіряє завдання студентів, веде облік їх успішності [11].

Morris E. та Farrell A. (2020) стверджують, що ДН пропонує переваги, які мають вирішальне значення для благополуччя дітей, молоді та педагогів. Інші переваги ДН, визнані на практиці, включають: допомогу студентам відновити відчуття нормальності через структуровані та підтримувані освітні заходи; допомогу підтримувати психосоціальну стабільність; вселяючи надію на краще майбутнє; сприяння глибокому усвідомленню студентами гендерної рівності, різноманітності прийняття потенційних ризиків та/або способів, як студенти шукають підтримки за потреби; та формування життєвих навичок, які зміцнюють стратегії подолання студентами, сприяють розв'язанню конфліктів і миробудівництву, а також сприяють працевлаштуванню студентів у майбутньому [20].

Miao et al. (2020) відзначають такі типи ДН: у широкому розумінні ДН часто є синонімом онлайн-навчання, електронного навчання, заочної освіти, гнучкого навчання та масових відкритих онлайн-курсів. Спільними рисами ДН є просторове та/або часове розділення, а також використання медіа та технологій для забезпечення спілкування та обміну під час процесу навчання [19]. Dreesen et al. (2020) вказують, що у відповідь на закриття навчальних закладів через COVID-19 уряди багатьох країн запровадили різноманітні методи навчання. Було зазначено, що 68 % із 127 країн, для яких доступні дані, використовують певну комбінацію цифрової та нецифрової дистанційної освіти [10]. Williams K. M. і Corwith A. (2021) зазначають у своїх результатах дослідження, що, незважаючи на підготовленість навчального закладу, який вони вивчали, і незважаючи на прийняття ним гібридної моделі освіти до COVID-19, залишалися проблеми з готовністю цього закладу, включаючи готовність підтримувати академічну суворість і піклування про соціально-емоційне благополуччя студентів під час гострої надзвичайної стадії ДН [23]. Faek R. і Abd El-Gali T (2020) зафіксували, як опитані ними професори та студенти, які перебували поза системою елітних приватних університетів, вважали себе неготовими до онлайн-навчання. Вони сказали, що вважають онлайн-навчання неефективним. Реальність така, що в багатьох навчальних закладах і в багатьох країнах перехід до онлайн-навчання в кращому випадку хиткий [12].

Якість ДН в НС впливає з Мінімальних стандартів якості для ДН, як зазначено в Мінімальних

стандартах INEE (2010). ДН у надзвичайних ситуаціях – це освіта, що здійснюється через різні канали чи модальності, і вона має відповідати вимогам до якості освіти. Якісна освіта зокрема передбачає такі питання, як відповідний розвиток навичок, гендерний паритет, забезпечення відповідної інфраструктури, обладнання, навчальних матеріалів і ресурсів, стипендії чи викладацький склад [2].

Численні дослідження показують, що перехід від очного до онлайн-ДН є дуже складним, особливо для найбільш уразливих студентів і тих, хто постраждав від надзвичайних ситуацій. Виклики ДН можна класифікувати наступним чином: проблеми, пов'язані з ненадійністю підключення до Інтернету та відсутністю у багатьох студентів необхідних електронних пристроїв; педагогічні виклики для забезпечення універсальної якості ДН в основному пов'язані з відсутністю підтримки та навчання як для викладачів, так і для студентів, зокрема, відсутність підтримки для забезпечення зацікавленої присутності студентів і спілкування з викладачами, що відрізняє ДН від заочного навчання. Соціальні проблеми в основному пов'язані з відсутністю людської взаємодії між викладачами та студентами, відсутністю належного фізичного простору для проведення уроків вдома через невеликі, багатолюдні житлові приміщення. Неналежні умови, характерні для НС, вимагають подальшого керівництва та підтримки з боку навчальних закладів для забезпечення необхідної адаптації до системи ДН [14].

Студенти-медики є однією з верств, які найбільше постраждали від змін через пандемію. Nepal S. та співавт. (2020) виявили, що більшість із студентів-медиків користувалися смартфонами під час карантину через пандемію. До пандемії Davison C. B. та Lazaros E. J. (2015) опитали 20 503 аспірантів і студентів в Індіані, досліджуючи використання мобільних пристроїв для навчання. Вони виявили, що ноутбуки займають перше місце – 90 %, смартфони – 60 %, і, нарешті, планшети – 45 %. Вони також виявили, що «у кожній категорії цифрових технологій для навчання перевага надавалася ноутбуку» [2].

Щодо використання електронних платформ під час спалаху вірусу, Jacques, Ouahabi та Lequeu (2020) заявили, що багато університетів у всьому світі прийняли Zoom завдяки простоті його використання, сучасній цифровій ергономіці та легкому доступу з різних пристроїв, таких як настільні комп'ютери, ноутбуки чи планшети [15]. У Саудівській Аравії Ibrahim et al. (2021) опитали 340 студентів-медиків Університету короля Абдулазіза в Джидді про їхні уподобання щодо чотирьох платформ: Zoom, Blackboard, Hangout, Microsoft Team, і виявили, що переважають Blackboard і Zoom [13].

Однією з переваг отримання знань на ДН є те, що українські університети мають право самостійно організувати процес з урахуванням технічної бази та можливостей викладачів і студентів, тобто як виконувати навчальну програму, які предмети потрібно переглядати, коли студенти можуть вступати до університету тощо. Проте чітких роз'яснень і рекомендацій від МОН України українські освітяни не отримали, що фактично перекладає всю відповідальність на керівництво університету. Головною перевагою ДН перед очним є, перш за все, його зручність: студент самостійно обирає час і місце для навчання, що дозволяє йому працювати чи навчатися очно в іншому місті чи навіть країні. Крім того, заміна конспектів лекцій на електронні ресурси та новітні методи навчання, а також постійні консультації з викладачем надають цій формі освіти додаткові переваги перед очним навчанням [3].

Аналізуючи наукову літературу можна побачити, що дослідники підкреслюють зручність ДН та виділяють багато його переваг перед іншими формами навчання, а саме:

- можливість навчатися у будь-який час. Студент, який навчається дистанційно, може сам вирішувати, коли і скільки часу витратити на вивчення матеріалу протягом семестру, сам буде індивідуальний графік тренувань;

- можливість навчатися у власному темпі. Студентам, які навчаються дистанційно, не потрібно турбуватися про відставання від однокурсників. Завжди можна повернутися до вивчення більш складних предметів, кілька разів переглянути відеолекції, перечитати листування з викладачем, а вже відомі теми можна пропустити;

- можливість навчатися будь-де. Студенти можуть навчатися, не виходячи з дому чи офісу, в будь-якій точці світу. Щоб розпочати навчання, потрібно лише мати пристрій з доступом до Інтернету;

- високі результати навчання. Згідно з дослідженнями американських учених, результати ДН не поступаються і навіть перевершують результати традиційних форм навчання, хоча більшість навчального матеріалу вивчається студентом самостійно;

- мобільність. Спілкування з викладачами здійснюється різними способами: як онлайн, так і офлайн;

- навчання в невимушеній атмосфері. Проміжне оцінювання студентів дистанційної форми навчання відбувається у формі онлайн-тестів. Тому причин хвилюватися перед зустріччю з викладачами на заліках та іспитах менше. Уникають можливості суб'єктивного оцінювання: на систему, яка перевіряє правильність відповідей на запитання тесту, не впливатимуть успішність учня з інших предметів, його соціальний статус та інші фактори;

– індивідуальний підхід. При традиційному навчанні викладачеві складно приділяти необхідну увагу всім учасникам групи, підлаштовуватися під темп навчання кожного з них. Використання технологій ДН зручне для організації індивідуального підходу. Студент сам обирає темп навчання, він може швидко отримати відповіді на всі запитання від свого викладача;

– зручність для викладача. Викладачі, які займаються дистанційним навчанням, можуть приділяти більше уваги студентам і працювати, навіть якщо з якихось причин змушені перебувати вдома [21].

Що стосується особливостей ДН у медичному ВНЗ, тут слід згадати такі інструменти як віртуальний пацієнт та розвиток клінічного мислення за допомогою кейс-методів.

Однак слід зазначити, що, поряд з численними перевагами, ДН має й багато недоліків. Зокрема, як зазначають у своїй публікації науковці Бережна С. та Прокопенко І. (2020) COVID-19 спонукає вищі навчальні заклади України у відносно короткий термін впроваджувати інноваційні рішення та запроваджувати ДН за допомогою різноманітних веб-сервісів, платформ, ресурсів та соціальних мереж [5]. У 2018 році Times опитала 200 керівників різних університетів, і всі вони вважали, що онлайн-навчання ніколи не замінить внутрішнє навчання та перебування в реальному університеті [18]. Для багатьох студентів цінність університетської освіти полягає не лише в отриманні кваліфікації. Майже 60 % опитаних студентів і випускників сказали, що університетське життя допомогло їм соціально, вони стали більш незалежними та впевненими в собі, навчилися працювати в команді та керувати своїм часом [22].

Скоропад К. М. (2021) зазначає, що недоліки ДН студентів-медиків переважно стосуються навчання на клінічних кафедрах медичного університету. Особисте, живе спілкування залишається поза кадром. Крім того, постійна концентрація на екрані монітора, тривале сидяче положення можуть негативно вплинути на стан здоров'я студентів. Проблема також виникає при оволодінні практичними навичками: студентам-медикам необхідно опанувати методики об'єктивного обстеження пацієнтів, виконувати ряд маніпуляцій, що неможливо реалізувати під час онлайн-навчання. Ще одним важливим аспектом навчання у медичному університеті є необхідність безпосереднього спілкування з пацієнтами, опанування мистецтва ставити правильні запитання у коректній формі, повідомляти негативні новини щодо стану здоров'я. Навчання онлайн позбавляє студентів можливості відстежувати зміни об'єктивного стану хворого під впливом лікування за допомогою

найпростіших методів обстеження – перкусії, пальпації, аускультатії. Наступним недоліком ДН є відсутність можливості брати участь у обходах професорів, курувати хворих. Що стосується проведення діагностичних процедур з використанням спеціальних приладів та інструментів, то беззаперечним є факт: можна безліч разів подивитись відеоматеріали про певну маніпуляцію, бездоганно знати алгоритм її виконання, проте, жодного разу не спробувавши провести її самостійно, неможливо опанувати цю маніпуляцію [1].

Зазначимо, що для України ДН через карантин COVID-19 та військовий стан стало екстремним онлайн-навчанням. До 2020 року ним користувалися лише 12 % університетів країни. Насправді технології вже давно стали невід'ємною частиною нашого життя, тому педагоги повинні вміти користуватися цим зручним інструментом незалежно від форми навчання [4].

Висновки. Аналіз наукових досліджень різних аспектів дистанційної освіти засвідчує багатоаспектність і неоднозначність цього педагогічного феномену, концептуальні основи якого ще не повністю уніфіковані. Стрімкий розвиток комп'ютерної техніки та технологій стимулює появу нових видів ДН, нових форм і методів дистанційної освіти. Підсумовуючи огляд основних визначень ДН для студентів-медиків, зазначимо наступне:

1. Найточніше сутність сучасного ДН у ВНЗ розкриває категорія електронного ДН, яке забезпечується використанням Інтернет-ресурсів, мультимедійних засобів навчання, інших електронних освітніх ресурсів. Як показує досвід українських вишів, переваги ДН під час карантину полягають у наступному: можливість використовувати велику кількість ресурсів та джерел для навчання; постійний доступ до матеріалів; можливість навчатися в комфортних умовах і в зручний час; економія часу і зборів у дорозі; більша зацікавленість і залучення батьків до навчання; можливості організації творчих завдань.

2. Недоліками ДН є: доступ до цифрових ресурсів та наявність якісного Інтернету посилюють освітню соціальну нерівність; сильне навантаження на зір; моральне навантаження викладачів, коли немає постійного візуального контакту з студентами; викладачам необхідно залучати нові навчальні матеріали, такі як презентації, відеоматеріали тощо; відсутність соціалізації, неможливість оволодіти практичними навичками, провести маніпуляції на практиці.

3. ДН у медичному університеті не може замінити в повному обсязі освітній процес традиційного типу та підготувати майбутніх лікарів до подальшої практичної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скоропад К. М. Можливості дистанційного навчання в медичному університеті / К. М. Скоропад. – «Art of Medicine», 2021. – С. 135–138
2. Al Shammari M. H. Devices and Platforms Used in Emergency Remote Learning and Teaching During Covid-19: A Case Of English Major Students in Saudi Arabia. // Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on Covid 19 Challenges. – 2021. – Vol. 1. – P. 80–94. DOI: 10.24093/awej/covid.6.
3. Alvarez A. Jr. Teaching at a distance: learning from the emergency remote teaching experiences // International Journal of Quality in Education. – 2022. – Vol. 6, Issue 1. Available at: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijqe>.
4. Emergency Distance Education in the Conditions of COVID-19 Pandemic: Experience of Ukrainian Universities / I. Bakhov, N. Opolska, M. Bogus [et al.] // Educ. Sci. – 2021. – Vol. 11. – P. 364. DOI: 10.3390/educsci11070364.
5. Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19, Outbreak: New Challenges vs. New Opportunities / S. Berezhna, I. Prokopenko // Rev. Rom. Pentru Educ. Multidimens. – 2020. – Vol. 12. – P. 130–135.
6. Blankenberger B. COVID and the impact on higher education: The essential role of integrity and accountability / B. Blankenberger, A. M. Williams // Administrative Theory & Praxis. – 2020. – Vol. 42 (3). – P. 404–423. DOI: 10.1080/10841806.2020.1771907.
7. A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis / A. Bozkurt, I. Jung, J. Xiao [et al.] // Asian Journal of Distance Education. – 2020. – Vol. 15 (1). – P. 1–126.
8. Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic / A. Bozkurt, R. C. Sharma // Asian J. Distance Educat. – 2020. – Vol. 15. – P. 1–6.
9. Datsenko L. Education in Geomatics for First Line Emergency Management in Ukraine / L. Datsenko, O. Mikhno, M. Molochko // Inf. Secur. Int. J. – 2018. – Vol. 40. – P. 205–211.
10. Promising practices for equitable remote learning: Emerging lessons from COVID-19 education responses in 127 countries. UNICEF Office of Research-Innocenti / T. Dreesen, S. Akseeri, M. Brossard [et al.]. – 2020. Available at: <https://www.unicef-irc.org/publications/1090-promisingpractices-for-equitable-remote-learning-emerging-lessons-from-covid.html>.
11. Duarte D. M. D. Distance learning in teacher education: Emergency, quality benchmarks, public policies, and the pedagogical practice / D. M. D. Duarte, F. Bezerra, M. Maknamara // Acta Sci. Educ. – 2016. – Vol. 38. – P. 61.
12. Faek R. The shift to online education in the Arab world is intensifying inequality / R. Faek, T. Abd El-Gali // Al-Fanar Media. – 2020. Available at: <https://www.al-fanarmedia.org/2020/04/the-shift-to-online-education-in-the-arab-world-is-intensifying-inequality/>.
13. Ibrahim N. K. Medical students' acceptance and perceptions of e-learning during the Covid-19 closure time in King Abdulaziz University, Jeddah / N. K. Ibrahim // Journal of Infection and Public Health. – 2021. – Vol. 14 (1). – P. 17–23. DOI: 10.1016/j.jiph.2020.11.007.
14. Inter-agency Network for Education in Emergencies (INEE). // Distance Education in Emergencies Background Paper. – 2022. Available at: <https://inee.org/resources/distance-education-emergencies-background-paper>.
15. Jacques S. Remote Knowledge Acquisition and Assessment During the COVID-19 Pandemic / S. Jacques, A. Ouahabi, T. Lequeu // International Journal of Engineering Pedagogy. – 2020. – Vol 10 (6). – P. 120–138. DOI: 10.3991/ijep.v10i6.16205.
16. Karata T. Sustaining Language Skills Development of Pre-Service EFL Teachers despite the COVID-19 Interruption: A Case of Emergency Distance Education / T. Karata, H. Tuncer // Sustainability. – 2020. – 12. – P. 8188.
17. Discord platform as an online learning environment for emergencies / V. Kruglyk, D. Bukreiev, P. Chorny [et al.] // Ukr. J. Educ. Stud. Inf. Technol. – 2020. – Vol. 8. – P. 13–28.
18. Lau J. Will the Coronavirus Make Online Education Go Viral? / J. Lau, B. Yang, R. Dasgupta. Available online: <https://www.timeshighereducation.com/features/will-coronavirus-make-online-education-go-viral>.
19. Ensuring effective distance learning during COVID-19 disruption / F. Miao, R. Huang, D. Liu, R. Zhuan // Guidance for teachers. UNESCO. – 2020. Available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375116>.
20. Morris E. Delivering distance learning in emergencies: Literature review: A review of evidence and best practice / E. Morris, A. Farrell // USAID. – 2020. Available at: <https://www.edu-links.org/sites/default/files/media/file/DELIVERING%20DISTANCE%20LEARNING%20IN%20EMERGENCIES.pdf>.
21. Sason H. Teacher-student interaction in distance learning in emergency situations / H. Sason, A. Kellerman // Journal of Information Technology Education: Research. – 2021. – Vol. 20. – P. 479–501. DOI: 10.28945/4884.
22. Universities UK – Value of University. 2019. Available online: <https://comresglobal.com/polls/universities-uk-value-of-university/>.
23. Williams K. M. Beyond bricks and mortar: The efficacy of online learning and community-building at College Park Academy during the COVID-19 pandemic / K. M. Williams, A. Corwith // Education and Information Technologies. – 2021. – Vol. 26. – P. 5055–5076. DOI: 10.1007/s10639-021-10516-0.
24. Yilmaz Ince E. Distance education in higher education in the COVID-19 pandemic process: A case of Isparta Applied Sciences University / E. Yilmaz Ince, A. Kabul, I. Diler // Int. J. Technol. Des. Educ. Sci. – 2020. – Vol. 4. – P. 345–351.

REFERENCES

1. Skoropad, K.M. (2021). Mozhyvosti dystantsiynoho navchannya v medychnomu universyteti [Possibilities of distance learning at the medical university]. *Art of Medicine*, 135-138 [in Ukrainian].
2. Al Shammari, M.H. (2021). Devices and Platforms Used in Emergency Remote Learning and Teaching During Covid-19: A Case Of English Major Students in Saudi Arabia. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on Covid 19 Challenges*, 1, 80-94. DOI: 10.24093/awej/covid.6.
3. Alvarez, A.Jr. (2022). Teaching at a distance: learning from the emergency remote teaching experiences, *International Journal of Quality in Education*, 6(1). Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/pub/ijqe>.
4. Bakhov, I., Opolska, N., & Bogus, M. (2021). Emergency Distance Education in the Conditions of COVID-19 Pandemic: Experience of Ukrainian Universities. *Educ. Sci.*, 11. 364. DOI: 10.3390/educsci11070364.
5. Berezhna, S., & Prokopenko, I. (2020). Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19 Outbreak: New Challenges vs. New Opportunities. *Rev. Rom. Pentru Educ. Multidimens*, 12, 130-135.
6. Blankenberger, B., & Williams, A.M. (2020). COVID and the impact on higher education: The essential role of integrity and accountability. *Administrative Theory & Praxis*, 42(3), 404-423, DOI: 10.1080/10841806.2020.1771907.
7. Bozkurt, A., Jung, I., & Xiao, J. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126.
8. Bozkurt, A., & Sharma, R.C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. *Asian J. Distance Educat.*, 15, 1-6.
9. Datsenko, L., Mikhno, O., & Molochko, M. (2018). Education in Geomatics for First Line Emergency Management in Ukraine. *Inf. Secur. Int. J.*, 40, 205-211.
10. Dreesen, T., Akseeri, S., & Brossard, M. (2020). Promising practices for equitable remote learning: Emerging lessons from COVID-19 education responses in 127 countries. *UNICEF Office of Research-Innocenti*. Retrieved from: <https://www.unicef-irc.org/publications/1090-promisingpractices-for-equitable-remote-learning-emerging-lessons-from-covid.html>.
11. Duarte, D.M.D., Bezerra, F., & Maknamara, M. (2016). Distance learning in teacher education: Emergency, quality benchmarks, public policies, and the pedagogical practice. *Acta Sci. Educ.*, 38, 61.
12. Faek, R., & Abd, El-Gali T. (2020). The shift to online education in the Arab world is intensifying inequality. *Al-Fanar Media*. Retrieved from: <https://www.al-fanar-media.org/2020/04/the-shift-to-online-education-in-the-arab-world-is-intensifying-inequality/>.
13. Ibrahim, N.K. (2021). Medical students' acceptance and perceptions of e-learning during the Covid-19 closure time in King Abdulaziz University, Jeddah. *Journal of Infection and Public Health*. 14(1), 17-23. DOI: 10.1016/j.jiph.2020.11.007.
14. Inter-agency Network for Education in Emergencies (INEE). (2022). Distance Education in Emergencies Background Paper. DOI: <https://inee.org/resources/distance-education-emergencies-background-paper>.
15. Jacques, S., Ouahabi, A., & Lequeu, T. (2020). Remote Knowledge Acquisition and Assessment During the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Engineering Pedagogy*. 10(6), 120-138. DOI: 10.3991/ijep.v10i6.16205.
16. Karata, T., & Tuncer, H. (2020). Sustaining Language Skills Development of Pre-Service EFL Teachers despite the COVID-19 Interruption: A Case of Emergency Distance Education. *Sustainability*, 12, 81-88.
17. Kruglyk, V., Bukreiev, D., & Chorny, P. (2020). Discord platform as an online learning environment for emergencies. *Ukr. J. Educ. Stud. Inf. Technol.*, 8, 13-28.
18. Lau, J., Yang, B., & Dasgupta, R. Will the Coronavirus Make Online Education Go Viral? Available online: <https://www.timeshighereducation.com/features/will-coronavirus-make-online-education-go-viral>.
19. Miao, F., Huang, R., Liu, D., & Zhu, R. (2020). Ensuring effective distance learning during COVID-19 disruption. *Guidance for teachers*. UNESCO. Retrieved from: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375116>.
20. Morris, E., & Farrell, A. (2020). Delivering distance learning in emergencies: Literature review: A review of evidence and best practice. *USAID*. Retrieved from: <https://www.edu-links.org/sites/default/files/media/file/DELIVERING%20DISTANCE%20LEARNING%20IN%20EMERGENCIES.pdf>.
21. Sason, H., & Kellerman, A. (2021). Teacher-student interaction in distance learning in emergency situations. *Journal of Information Technology Education: Research*, 20, 479-501. DOI: 10.28945/4884.
22. Universities UK—Value of University. 2019. Available online: <https://comresglobal.com/polls/universities-uk-value-of-university/>
23. Williams, K. M., & Corwith, A. (2021). Beyond bricks and mortar: The efficacy of online learning and community-building at College Park Academy during the COVID-19 pandemic. *Education and Information Technologies*, 26, 5055-5076. DOI: 10.1007/s10639-021-10516-0.
24. Yilmaz Ince, E., Kabul, A., & Diler, I. (2020). Distance education in higher education in the COVID-19 pandemic process: A case of Isparta Applied Sciences University. *Int. J. Technol. Des. Educ. Sci.*, 4, 345-351.

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF DISTANCE EDUCATION FOR MEDICAL STUDENTS DURING EMERGENCIES

©T. A. Zayets, S. V. Dzyga, O. V. Bakalets, N. B. Begosh

I. Horbachevsky Ternopil National Medical University

SUMMARY. Distance learning is an integral part of the education of medical students in emergency situations. It requires structured planning, well-developed special teaching methods. ND provides physical and psychosocial protection that can sustain and save life. Teachers use various programs and platforms, conduct classes with presentation materials and adapt their courses to a distance format.

The aim – to analyze the scientific data available on the Internet regarding the advantages and disadvantages of distance learning for medical students during emergency situations.

Material and Methods. Materials available in Internet sources on the advantages and disadvantages of distance learning for medical students during emergency situations were analyzed.

Results. The INEE minimum standards confirm that ED aims to address several vital objectives, including the provision of a safe learning environment. The key components of the TN system have been determined, in particular the TN environment with the necessary means of communication, a base of educational materials, monitoring and evaluation tools. Morris E. and Farrell A. (2020) argue that EC offers benefits that are critical to the well-being of children, youth and educators. Numerous studies show that the transition from face-to-face to online learning is very difficult, especially for the most vulnerable students and those affected by emergencies.

Conclusions. The essence of modern education in higher education institutions is to ensure the use of Internet resources, multimedia learning tools, and other electronic educational platforms. The main disadvantages of TN are: access to digital resources, heavy strain on vision; teachers' moral burden, lack of socialization and inability to master practical skills.

KEY WORDS: distance learning; emergency; medical students; war.

Отримано 01.06.2023

Електронна адреса для листування: dzygasv@tdmu.edu.ua